KVINNORNAS TIDNING

N:o 31. 2:dra årg. 30 Juli 1922.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje Söndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: *Vallgatan 27, Göteborg.* Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6: — ½ år Kr. 3:75.
Lösnummer 15 öre.
F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1922

Eftertryck tillåtes gärna om "Kvinnornas Tidning", med hela namnet utsatt, angives som källan.

INNEHÅLL.

Åtta år.
Spritförbud eller icke?
En märkesman i den svenska kvinnans frigörelsekamp. Av Signe Granström.
Hur andra länders kvinnor ha det. II.
O, längtan känner du den kust.... Dikt av J. A.
Barns sinne för humor.
Vaccinationen ett hygieniskt missgrepp?
Paris i festrus. Resebrev av E. E.
Vad folk för med sig. Av Ragna Peters
En märkvärdig tur för flickan. Följetong.
M. M.

Åtta år.

Den 2 instundande augusti hava 8 långa år förflutit, sedan den förödande världskatastrof utbröt, som *under* sina härjningar lagt städer i aska, länder i ruin och bragt hela folk till det outsägligaste armod och förtvivlan.

Åtta långa och skickelsedigra år! Huru har under deras lopp ej den förut av kraft och blomstring strålande världsbilden till oigenkännlighet förvandlats! Vilka enorma andliga och materiella värden ha de ej skövlat och ödelagt!

När årsdagen nu snart ingår, som minner Europa om ett genomgånget skede av de fruktansvärdaste prövningar någon generation haft att uthärda — finnes väl då någon nation inom hela den civiliserade världens råmärken som ej med det djupaste vemod skall möta den — finnes väl någon enskild, som ej av hjärtat vill bedja om förskoning från att en sådan dag till inskrives i mänsklighetens historia?

Krigets hemska facit, som med fasansfull nakenhet visar, hur av en summa av olyckor endast olycka kan uppstå, måste ovillkorligen sporra nutidens och framtidens människor till en djup och fast vilja till fred. Och att denna det fredliga och gagneliga framåtskridandets fasta livvakt icke sviktar, för detta bära icke minst kvinnorna med sitt till alla områden utvidgade inflytande det framtida ansvaret.

Europas vanmäktiga och sönderslitna tillstånd ännu fyra år efter fredsslutet bevisar tydligare än alla ord att mänskligheten ingenting haft att lära och ingenting att vinna av kriget. Om de miljoner som skördats på grund av denna falska utopi kunde vakna upp och se för vilka resultat de fallit, skulle de med grämelse säga sig, att de ljutit hjältars och martyrers död på slagfältet förgäves. En allmän förvildning och förvirring i etiskt, kulturellt och moraliskt avseende vittnar om kulturens tillbakagång, den skenbara av somliga skördade vinst, som en abnorm högkonjunktur medförde, rycktes bort ur deras händer igen, när den väldiga vågen sjönk tillbaka. Vid uppvaknandet bestod den korta feberdrömmens glänsande guld av idel torra löv.

När utjämningens stora arbete nu begynt, kunna dessa erfarenheter vara nyttiga att minnas. De skola påminna oss om att det icke är på revolter folken ha att bygga sin utveckling, utan på ett fredligt lösande av livets många skiftande och krävande problem.

Men därtill fordras även ett återuppväckande av de eviga värden, som kriget sövt eller förstummat: den inbördes kärleken, varm håg till utveckling och förkovran, medborgerlig ansvarskänsla. Må vi kvinnor inför den stundande årsdagen giva oss det heliga löftet, att åtminstone vi var i sin stad oförtrutet skola satsa in vårt inflytande och vår kraft för att förhindra våld och hat att någonsin mer klämta in en dylik ödestimma över världen!

Spritförbud eller icke?

Förbudsomröstningen närmar sig och, om så icke redan skett, är tiden inne att taga ställning till frågan förbud eller icke förbud.

En alldeles icke lätt uppgift!

Hur svårt att bedöma och lösa problemet i själva verket är, därom vittnar det sakförhållandet att riksdagen, i vars hand avgörandet av denna liksom andra landet berörande frågor ligger, ansett sig böra underkasta spörsmålet en allmän omröstning för att därur utläsa folkets vilja.

För varje fosterlandsvän är folkets nykterhet ett av de viktigaste samhälleliga önskemålen, men skilda meningar råda om de medel genom vilka den skall kunna vinnas, om genom det tvång som ligger i ett spritförbud eller genom en fortsatt utveckling av det nu tillämpade restriktionssystemet.

Det är mellan dessa två alternativ de i förbudsomröstningen deltagande skola göra sitt i sanning icke lätta val — för båda kunna nämligen goda, tungt vägande skäl förebringas. För att giva sina läsare tillfälle att väga dessa skäl mot varandra och med stöd därav bilda sig en egen åsikt i frågan har Kvinnornas Tidning tillförsäkrat sig tvenne utredande artiklar, den ena *för*, den andra *mot* förbudet, vilka skola komma att inflyta i ett följande nummer.

PARADOXER.

Den, som talar om andra, är vanligtvis tråkig. Den som talar om sig själv är alltid intressant. Om man blott kunde slå igen honom som en bok, på vilken man tröttnat, skulle han vara fullkomlig.

*

Goda konstnärer existera endast i det de skapa och äro därför personligen ointressanta.

*

Den som ständigt skådar tillbaka på det förgångna, förtjänar ej att framför honom ligger en framtid, i vilken han kunde blicka in.

Oscar Wilde.

(Eftertryck förbjudes.)

En märkesman i den svenska kvinnans frigörelsekamp.

Av *Signe Granström.*

(Sv. Kvinnors Medborgarförbunds artikelserie.)

År 1870 utkom en bok benämnd Träkol, en större dikt, som utgjorde ett satiriskt angrepp på den rådande uppfattningen av mannens och kvinnans plikter och rättigheter. Författaren skrev sig Olof Stig, en pseudonym, varunder dolde sig dåvarande chefen för sjöförsvarets kommandoexpedition, friherre Oscar Stackelberg, vilkens namn sedermera blev ett av märkesnamnen i de svenska kvinnornas frigörelsehistoria. Ända sedan Fredrika Bremer med romanen Hertha slog sitt stora slag i kvinnofrågan, hade ingen gjort ett så djärvt och avgörande angrepp till förmån för denna sak. Tiden var dock nu bliven en annan. Träkol väckte uppseende och även missnöje och förargelse, men den uppväckte ingalunda den moraliska harm eller den indignationens storm, som Hertha på sin tid framkallat.

Oscar Stackelberg var född år 1824 och son till generalen, landshövdingen i Malmöhus län friherre Stackelberg och hans maka född Lind av Hageby. Vid tio års ålder förlorade han sin fader, familjens ekonomiska ställning förändrades, och välmågans och sorglöshetens dagar förbyttes till fattigdomens och försakelsens. Det var emellertid gott gry i den unge Oscar. Efter några års skolgång kom han såsom frikadett till Karlberg, och efter slutad kurs utnämndes han år 1845 till sekundlöjtnant i kungl. flottan. Den unge sjöofficeren tillät sig blott de enklaste levnadsvanor, redan tidigt starkt medveten om att det endast vore genom ekonomiskt oberoende man kommer i full besittning av karaktärens självständighet och moraliskt oberoende. Av framstående duglighet vann han snabb befordran. Han hedrades med stora förtroendeuppdrag, steg högt i graderna inom sitt yrke och blev slutligen konteramiral år 1886.

Samtidigt med de egentliga yrkesplikterna ägnade han sig även åt allmänna värv och följde med intresse tidshändelser och tidsrörelser. Stora och brännande frågor stodo på dagordningen eller voro under uppsegling. De sociala reformsträvandena i humanitär anda hade i honom en vän. Han ansåg, att friheten till kunskap och utveckling vore en mänsklig rättighet, mot vilken inga hämmande skrankor och hinder finge uppresas. Ingen mänsklig rätt finge förhållas en annan och i inskränkandet av en annans frihet såg han ett brott, som ovillkorligen hämnade sig.

Träkol röjde en tydlig påverkan av dansken Paludan Müllers stora diktverk Adam Homo, ett arbete, som av Georg Brandes blivit kallat "det mandigste Dikterværk vi ejer". Medan Adam Homo satiriserade mänsklig skröplighet och svaghet i allmänhet, höll sig Träkol i sin satir blott till en sida av samhällsfysionomien, olikheter och plikter de båda könen emellan.

Den stora mängden unga kvinnor, som nu låta sig väl smaka frukterna av kvinnorörelsen, veta föga, ja, intressera sig knappast för att veta något om de uppoffringar och mödor de kostat. Namnet Oscar Stackelberg såväl som boken Träkol torde vara det stora flertalet obekanta. Och läsa de Träkol, kunna de kanske knappast fatta, hur radikala och samhällsomstörtande de i boken utkastade tankarna — som nu tyckas dem så självklara och obestridliga — skulle förefallit 1870-talets människor. Huru alltigenom förvända man då skulle finna uppfostringsteorier som dessa:

"Jag vill, att våra döttrar också skola,
såväl som våra söner, andas fritt.
Jag vill, att syskonen gemensamt sola
sig i det ljus, för vilket fädren stritt;
att systern må ha rätt till samma skola
som brodern, för det pund naturen gett;
att hon som han må utan snörliv växa,
med honom tävlande vid samma läxa."

Hur hädiska och samhällsvådliga fann icke dåtiden frågor och påståenden sådana som följande:

"Vem äger hennes handlingsfrihet hämma?
Vem djärvs befalla henne att stå still,
Vem ljusets flod för henne särskilt dämma?
Rättvisa, om ej allmän, finns ej till,
och våldet — alla tider det bevisa —
blir straffat av sin egen orättvisa."

Absurt och orimligt, även för reformvänner föreföll ett utfall som detta:

Jag tar på orden alla som predika
om allmän likhet inför lag. Välan,
ställ man och kvinna inför lagen lika!"

Ifråga om den underdånighetsplikt som i äktenskapet ålåg kvinnan hyste han en från tidsuppfattningen alldeles avvikande mening, vilken sent omsider börjat tränga igenom och slutligen kommit till uttryck i vår nya äktenskapslag.

Han uttalar sig t.. ex. sålunda:

"I äktenskapet är min politik
Hon lyde honom och han lyde henne.
En rättvis paragraf och kärleksrik,
varmed jag hoppas få endera dagen
se giftasbalken prydd i svenska lagen."

På samhället och mannen ställes följande fordran:

"Jag vill, att hon socialt som ock politiskt,
med mannen måtte bliva ställd i bredd,
och ej, som hittills, svävande och kritiskt,
emellan tillbedd eller förbisedd,
en nyckens docka, ömsom fjäsad nitiskt
och ömsom trampad, alltjämt vilseledd.
Må fördomsfritt, emellan Pål och Peter,
hon sättas in i sina rättigheter."

Olof Stig drar i teorien fullt ut konsekvenserna om än Oscar Stackelberg i praktiken blev tvingad till vissa kompromisser:

"Jag vill, att hon skall riksdagsbänken pryda
och domarsätet, likaväl som han,
och landets lagar icke endast lyda."

Den ena av dessa önskningar har som bekant med detta år blivit förverkligad och kvinnan gjort sitt inträde i riksdagen, medan Olof Stigs andra önskan, att kvinnan skulle få rätt intaga domaresätet ju däremot just av innevarande års riksdag blivit omintetgjord, i det en del chefs- samt domarebefattningar undantagits från de statstjänster kvinnan ansetts lämplig att bekläda.

Kvinnosakens vänner hälsade med jubel Träkol och den nye och framstående förkämpe de i Olof Stig fått för sin sak. När *föreningen för gift kvinnas äganderätt,* Sveriges första kvinnoorganisation, bildades år 1873, invaldes baron Stackelberg till ledamot. Härmed trädde han öppet och avgörande fram i breschen för den svenska kvinnorörelsen. Åren 1878—1887 var han en av huvudstadens representanter i Andra kammaren. Här gjorde han sig bemärkt för sitt humanitära intresse, särskilt ivrade han för frågor rörande förbättringen av kvinnans rättsliga, ekonomiska och kulturella ställning.

Då baron Stackelberg 1888 avled, förlorade kvinnosaken i honom en av sina mest framstående förkämpar. I en minnesruna över honom, utlåter sig Esselde (friherrinnan Sophie Adlersparre, vid denna tid den nämnda rörelsens ledarinna): "Kvinnofrågans vänner kunde vara av olika tankar om huruvida tiden ännu vore mogen för *alla* dessa reformer, och de svenska kvinnorna mäktiga att tillgodogöra sig dem, men om värdet av en sådan förkämpe rådde blott *en* tanke." I samma minnesteckning heter det vidare: "Innerst var Stackelberg en abstrakt teoretiker av det mest radikala slag. För honom var det klart som solen, att ingen rättvisa kunde komma för tidigt, att ingen mänsklig rätt borde förhållas, vore tiden än så olämplig och människorna själva än så liknöjda för dess erkännande. Rätt var och förblev rätt och kunde inte lida något uppskov. Han drev bland annat på fullt allvar den satsen, att upphävandet av all lag rörande gifta makars inbördes förhållande var det enda rationella sättet att lösa frågan om gift kvinnas äganderätt. Men vaksam som alla sjömän märkte han snart, att vinden var emot och verklighetens farvatten fullt av bränningar, i vilka han och hans teorier ofelbart skulle gått i kvav. Han tog då in några rev på sina stolta segel och vände av inåt en mindre farled för att långsammare men säkrare nå sitt mål."

Oscar Stackelberg var en man alltför olik mängden för att bliva i egentlig mening populär, om man än uppskattade hans kvickhet och hans gedigenhet. I hög grad flärdlös ägde han föga respekt för erkända storheter och auktoriteter. Till karaktären var han samvetsgrann, plikttrogen och sträng i grundsatser, till sättet var han godmodig och trygg. Han hade en orubblig tro till det goda i människorna. Betecknande härför är ett hans yttrande på tal om de faror, som möta de unga männen vid deras utträde i livet: "Du kan inte tro, vad det vill mycket till för att en yngling skall gå helt förlorad, de försöka nog, men det går inte."

Kvinnorna ha stora skäl att tacksamt ihågkomma att deras frigörelsekamp utkämpats även av män. Oscar Stackelberg är en av de män, till vilka vårt lands kvinnor i detta hänseende stå i stor tacksamhetsskuld.

Tankar av Drottning Kristina.

En sann höghet kommer an på hjärtat: när det är stort, är allt ädelt och högt.

*

Det är på samma sätt med höghet och förnämt stånd som med luktvatten och välluktande kryddor: den som bär dem märker dem nästan inte själv.

*

Hövlighet och godhet äro prydande egenskaper hos förnämt folk och lyckans gunstlingar.

*

Om livet är en förmån, så bör man nyttja den med tacksamhet; om det är ett ont bör man lida det utan knot.

*

Man bör anse hela människosläktet såsom sina släktingar och hela världen som sitt fosterland.

*

Man bör famntaga en värnlös fiende.

*

Största dårskap är att ej upphäva ett ovilligt löfte, emedan man fruktar, att tillstå sitt därvid begångna fel.

*

Den, som uppenbarar en hemlighet, gör sig ovärdig allt förtroende.

*

När en människa äger verklig förtjänst, fruktar hon ej för någon annans.

*

Livet skulle vara ganska litet, och döden skulle vara alls ingenting, om själen ej vore odödlig.

AFORISMER

Ett tecken på medelmåtta är att berömma medelmåttigt.

L. de Vauvenargues.

*

Det är begripligt att egoisten måste finna världen tråkig, då de i den ej se något annat än sig själva.

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor över hela landet

EGNA FONDER KR. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel högsta gällande ränta

Telegramadress "Kreditbolaget"

I VARJE SVENSKT HEM

som vill följa dagshändelserna inom politikens, handelns, konstens och litteraturens område läser man numera

GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING

Aktiebolaget
Nordiska Handelsbanken
Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.
Egna fonder: Kr. 72,650,000:—
Fullständig bankrörelse.

TREVLIG och INTRESSANT

FÄRSKA NYHETER VÄRDEFULLT INNEHÅLL

GÖTEBORGS MORGONPOST

Den största morgontidningen

Hur andra länders kvinnor ha det.

II.

Vi återgiva här nedan, i anslutning till en art. under ovanstående rubrik i n:r 28, de övriga av de intervjuer miss Marié de Montalvo hade med de i Washingtonkonferensen deltagande ledande europeiska statsmännen, i vilka dessa deklarerade sina resp. landsmaninnors medborgerliga ställning. Liksom de tidigare meddelade intervjuerna tala även dessa för sig själva.

Engelskan.

Lord Riddell i den engelska delegationen yttrade:

"Naturligtvis väntade jag, att amerikanska kvinnor skulle intressera sig för allmänna ärenden. I Storbritannien ha kvinnorna redan i många år intresserat sig för politiken, t. o. m. tidigare än de amerikanska. Det är ett mycket vanligt misstag att tro det de engelska kvinnornas intresse uppstod först, när de erhållit sin röst- och valrätt. Redan så långt tillbaka som 1870 voro de medlemmar av skolråd. De intogo en ledande ställning i valkampanjer för mer än hundra år sedan. Det finns t. o. m. en mossbelupen historia nära hundra år gammal, som handlar om en mycket ivrig, kvinnlig röstsamlare, som använde kyssar som lockbete; — det är ett slags politisk duglighet som nu, tyvärr, dött ut, åtminstone har jag personligen aldrig råkat på den under min politiska bana.

Kvinnorna i vårt land hava utmärkt sig mycket ifråga om vetenskapliga undersökningar. Vi hava vidare utomordentligt skickliga kvinnliga tandläkare; kvinnor taga en framstående del i sjukhusarbetet, icke blott i sjukvården och det rent medikala utan också i organisation och administration; vi ha många kvinnor i den frivilliga fattigvården och, sist, men icke minst, kvinnlig polis.

Jag tycker också, att engelskorna klä' sig mer lämpligt än kvinnorna i de flesta andra länder. Detta betingas naturligtvis till en viss grad av lantlivet, där trädgårdsskötsel, ritt, rodd, tennis, golf, jakt och annan sport spela en större roll än någon annanstans i världen. Under kriget anlade många kvinnor knäbyxor och tunika (= knäkjol) för många olika slags arbete som sammanhängde med kriget.

Tillfrågad om den engelska skilsmässolagen sade lord Riddell, att han ansåge den fullständigt rättvis med hänsyn till såväl kvinnorna som männen. "Vår skilsmässolag fordrar", yttrade han ordagrant, "att en kvinna skall kunna bevisa, icke blott att mannen upprepade gånger varit henne otrogen utan även, att hon, trots detta, bett honom återvända till henne och sammanhålla hemmet, och, att han vägrat uppfylla hennes önskan. Och utom allt detta skall ett ögonvittne kunna betyga, att han direkt fysiskt misshandlat henne. Jag medger att denna lag är mindre fördelaktig för kvinnorna än för männen, ehuru den i själva verket icke borde anses så. Äktenskapsbrott är i sina följder mycket svårare för kvinnan än för mannen, och då han så mycket naturligare och lättare kan bli skyldig till förseelsen, anser jag att hans straff även bör vara mildare än kvinnans (!!).

Kvinnorna själva äro på det starkaste emot varje lättnad i skilsmässolagarne och detta av såväl religiösa som sociala skäl. De önska ingen ändring i dessa lagar; de önska icke ens att frågan beröres, då de frukta, att det kunde leda till förändringar, som kunde störa hemmets helgd, denna helgd, som beror så mycket mer på kvinnans renhet än på mannens. På alla andra områden ha Englands kvinnor lika rättigheter som männen."

Japanskan.

Då den japanska delegationen först kom till Amerika viskades det mycket om, huru rysligt opassande de funno kvinnornas korta kläningar, och man såg deras indignerade förvåning varje gång de kommo ut på gatorna. En av herrarne sade en gång att en japansk kvinna skulle finna det lika oanständigt att utelämna kläderna nedanför knäet, som ovanför knäet. Men på intet villkor läto de förmå sig att vidare diskutera kvinnodräkten i Amerika. En liten kort intervju med baron Shidehara, Japans ambassadör i Washington, gav till resultat endast några mer abstrakta uttalanden om kvinnans liv i Japan.

"I Japan", sade baronen, "är hustrun husets drottning. Hon är också dess läkare, som utdelar medicin. Kvinnorna taga del i konst och musik. Vi ha också affärskvinnor. För tio eller femton år sedan funnos inga. Nu för tiden ha vi t. o. m. kvinnliga skrivare i ämbetsverken. I Tokio finnas mer än sextio unga kvinnor med egen affär.

Mot kvinnan i vårt land finnes inga inskränkande lagar. Hon kan vara sina barns förmyndare. Hon kan fritt förfoga över sin egendom. Jag är icke fullständigt bekant med skilsmässolagen, men har den känslan att den är gynnsammare för kvinnan än Englands lag."

Fransyskan.

Aristide Briand, Frankrikes dåvarande statsminister, deklarerade:

"Det första jag observerar hos de amerikanska kvinnorna", sade Aristide Briand, och såg sin interlokutör rakt i ögonen, "är deras skönhet, och ännu mer — de äro alla sköna. Huru de lyckas att alla vara det, är mig ett mysterium, men jag är förtjust och bländad, då jag finner att det är så. Jag har råkat vackra och förtjusande och begåvade amerikanskor förr både i Paris och här, och jag är en trofast beundrare av edra kvinnor. Men att jag dessutom är en feminist, kommer sig av det intensiva intresse och sympati jag hyser för massan av de arbetande kvinnorna, de som förtjäna sitt bröd i edra fabriker, byråer, yrken, affärer och styrelsedepartementen. Om jag endast hade tid så vore det mödan värt att genomresa edert land enkom för ändamålet att studera kvinnans ställning och verksamhet i detalj, icke blott för att sedan kunna utbreda kunskapen därom hemma i Frankrike utan även för att finna uppslag däri för mångt och mycket hos oss själva.

Belgiskan.

Baron de Cartier Marchienne, belgisk ambassadör i U. S. A., vägrade att låta intervjua sig i ämnet, och sände följande snäva telefonmeddelande: "Belgiska delegationen har kommit till Washington för att sysselsätta sig med internationella ärenden, och hyser därför intet intresse för kvinnoproblem." (!!!)

(The Woman Citizen.)

O, längtan känner du den kust...

O, längtan känner du den kust
dit all min kärlek går,
där havet sjunger väld och lust
och drömskt i natten slår? —
O, längtan känner du min väg,
som icke själv jag vet,
och känner du, o, längtan, säg,
mitt hjärtas hemlighet?

En gång, en gång, när hanen gol
var livets lycka vår.
En sådan dag då morgonsol
guld uti axet sår.
Hur ensamt förr! — Hur lycklig då
den dag som ringde in
den gamla sagan om de två,
som voro »min» och »din».

Säg, väderflöjel, fågel, säg,
vad blåser nu för vind?
I sanden ser jag ingen väg,
där vi gått kind mot kind.
Min hand ej möter hand, ej blick
i älskat öga ser. —
Liv, säg, hur sorgens färg du fick
och dödens: »Aldrig mer?»

J. A.

Barns sinne för humor.

Vid ett sammanträde för någon tid sedan i "The Child Study Society" i London höll doktor C. W. Kimmins ett intressant föredrag över ämnet "Skrattet och dess orsaker" med särskilt avseende fästat på barnen.

Han framhöll, inledningsvis, det fysiologiska värdet av skrattet. För att vara sund måste barndomen vara lycklig och fylld med muntra upptåg och skämt.

Vad ligger bakom skrattet? Sakkunniga uppställa olika teorier. Några påstå att "känslan av nöje har sin rot i fattigdom på psykisk energi". Människan är, framhålles det, en outröttlig glädjesökare, som finner nöje i nonsens såsom en befrielse från det ansträngande förnuftiga resonerandet. När hon på detta sätt känner sig befriad från ett tvång, "lättare till sinnes", utlöser sig tillfredsställelsen däröver i skratt.

Enligt andra återigen härrör skrattet alls icke från psykisk svaghet utan framkallas i stället av överflödande energi. Man känner sig överlägsen en situation, som därför ter sig komisk, eller man känner sin egen styrka som en glädjande motsats till andras svaghet, vilken därför verkar löjlig.

Doktor Kimmins, som ägnat ett ingående studium åt barnens sinne för humor, ville som grundorsaker till deras skrattande ange känslan av överlägsenhet, blandad med förvåning, nöjet av att leka med ord liksom även nöjet av att plötsligt växla över från ett tankespår till ett annat.

Men barn och fullvuxna skratta icke åt samma saker. Han hade gjort ett utdrag ur skämttidningarne, vilka ju appellera till de vuxnes humoristiska sinne, och hade därvid fått fram som de fyra huvudtyperna: skämt över dryckenskap, över sociala missförhållanden, över svärmödrar samt över husliga olyckor. De två förstnämnda slagen av skämt lämnade barnen, undantagslöst, fullständigt oberörda, skämtet över svärmödrarne föll också kraftlöst till marken, endast ett enda av försöksbarnen fann historien rolig och värd ett skratt. Över de husliga olyckorna hade endast tre barn skrattat.

Föredragshållaren hade funnit att barn i 5—6-årsåldern skratta åt gester, oväsen, mot sed och bruk stridande handlingar (Charlie Chaplin t. ex.) och dramatiska knalleffekter. Akrobatkonster och grimaser eller en grotesk bild, ritad på svarta tavlan, framkalla med osviklig säkerhet deras jubel. Men verkligt roliga historier, som vuxna måste draga på munnen åt, även den hundrade gången de höra dem, äro för barn i denna ålder onjutbara. Deras uppfattning av det komiska förmedlas genom ögat ej genom örat (med undantag av oväsen!)

I 7-årsåldern börja barnen göra primitiva försök till ordlekar och till att berätta roliga historier. Pojkarne beskriva det lustiga de sett på kinematografen eller missöden, som de varit vittne till, flickorna berätta sagor om vackra féer och rysliga troll eller sätta ihop gåtor och ordlekar.

Efter fyllda nio år förmärkes en stark utveckling av barnens sinne för humor, men efter ett par år, under själva övergångsåren, synes det så gott som fullständigt försvunnet, ett förhållande som givetvis hör ihop med den genomgripande kroppsliga förändring barnen just då undergå.

Känslan av överlägsenhet blir i hög grad överdriven, man finner icke längre någonting roligt och värt ett skratt. Allting förefaller i stället dumt och fånigt, ledsamt och odrägligt. När flickorna fyllt sitt fjortonde år och gossarne 15 eller 16, börjar känslan av överlägsenhet att ge med sig, och sinnet för humor lyser åter fram, spridande sin trevnad omkring dem.

Doktor Kimmins avslutade sitt föredrag med en uppmaning till åhörarne att på allt sätt söka utveckla sinnet för humor med hänsyn till det stora värde skrattet har. Skrattet har utomordentligt stor betydelse för den kroppsliga hälsan. Det håller safterna sunda, skänker en behaglig känsla av allmänt välbefinnande. Dess värde i psykiskt hänseende är icke mindre. Förmågan att kunna skratta gott och hjärtligt håller sinnet lätt och ljust; man lägger inte vid sig alla små motigheter, råkar inte vid minsta anledning i sinnesuppror, utan tar i stället saker och ting med lugn till trevnad för sig själv och till ännu större trevnad för sin omgivning.

Har Ni tänkt

att prenumerera på "Kvinnornas Tidning", denna de svenska kvinnornas egen röst i prässen, så var vänlig och sätt beslutet i verkställighet!

Prenumerera å närmaste postkontor eller direkt på tidningens ***Expedition Vallgatan 27, Göteborg.***

PRIS: Helår ..... Kr. 6:—
Halvår..... „ 3:75
Kvartal ..... „ 2:—

M. Coué till Stockholm?

Enligt förljudande lär den franske undergöraren M. Coué, för vilkens uppmärksammade läkemetod Kvinnornas Tidning tidigare utförligt redogjort, inom den närmaste framtiden vara att förvänta till Stockholm. Krafter sägas där vara i rörelse för att förmå den ryktbare helbregdagöraren till ett besök i vår huvudstad och genom föredrag därstädes närmare belysa huvudpunkterna i sin märkliga metod, vars betydelse på självuppfostrans område enligt D. N. även vitsordats av en känd stockholmsläkare. För närmare kännedom om den Couéska läkemetoden hänvisa vi till artiklar införda i n:ris 6, 25 och 30 av Kvinnornas Tidning.

Kerstin Lindahls BLOMSTERAFFÄR
Korsgatan 4, Telefon 8462
Rekommenderas!

Vaccinationen ett hygieniskt missgrepp?

En av Danmarks kvinnliga läkare doktor Regine Grönberg-Petersen har utgivit en broschyr om vivisektion, vetenskapliga experiment på levande djur, i vilken hon påvisar den mängd fall av onödiga och ohyggliga djurexperiment, som företagas i skydd av vivisektionen.

I ett avsnitt av broschyren behandlar doktor Grönberg-Petersen vaccinationen och skriver därom bl. a.:

"Koppvaccinationen är väl en av de beskaste av vivisektionens frukter, ett av de största hygieniska missgrepp. Och på grund av vaccinationstvånget tillika det brutalaste ingrepp i rätten till att råda över den egna kroppen.

Det är i sanning en riskabel sak att tillåta inympning av materia från en kroppssjuk kalvs orena buksår direkt i blodet på en människa. Det finns en mängd bakterier i kalvlymfan, till och med några av de mest blodförgiftande streptococcer, som kunna införas i ett litet friskt barns blod. Och vaccinationen är en utmärkt bundsförvant till tuberkulosen. Till och med ortodoxa läkare måste medgiva, att det ofta förekommer, att ett barn får tuberkulösa och skrofulösa symptom i omedelbar anslutning till vaccinationen, ja, att det kan utveckla sig miliartuberkulos, d. v. s. en utspridning av tuberkelbaciller till alla delar av barnets kropp. Vaccinationen har på ett ödesdigert sätt nedsatt barnets livskraft".

Flera 100 vita
Voile-, Opal-, Batist- och Fantasi-
BLUSAR
Moderna modeller, välarbetade med och utan hålsöm och spetsar
utförsäljes från i dag.
Gillblads Blus-Avdelning.

Offentliga nöjen.

LILLA TEATERN.
Varje afton kl. 8 e. m.
Söndag två förest. kl. 7 o. 9.
En piga bland pigor.

Nya Teatern.
Varje kväll kl. 8:
Revyn.

Lisebergs Friluftsteater.
Varje afton kl. 8.
Madame Flirt.

Slottskogens Friluftsteater.
Direktion: Gerda Thomée och Carl Barcklind.
Varje afton kl. 8
Fästningsfångarne.
Tel. 12084 kl. 12—2.

Vita Bandet
Slottsskogen
MUSIK VARJE AFTON
av en avdelning ur
Göteborgs Symfoniorkester.

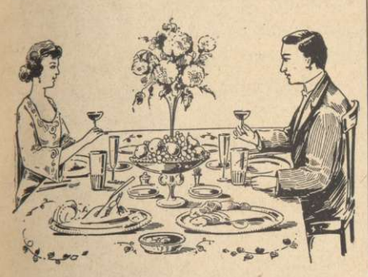

Var lunchar man bäst?

Eggers Sommarterass

Rich Konditori - Restaurant, Korsgatan 13, 1 tr. Tel. 107 79

Terassen förstklassig konditori och lunchservering.

Vita Bandet Kungsgatan 41 - Telefon 107 89

Vollmers Meeths, Thesalong

Den yttersta linjen.

På livets långa väg är döden såsom en dal längst ute vid horisonten.

Hur många års vandring, innan man når fram till dess rand! Vilken lång period av sorglösa drömmar, innan man ens anar att livet självt endast är en dröm. Innan man fattar att hela den krets av människor, man har omkring, ej i evighet skall finnas på denna jord. Och själv står man mitt inne i kretsen som i en tät skog och skönjer ej den yttersta randen.

Men en dag fälles ett av de skyddande träden, och en lucka uppstår. För första gången står man undrande och spörjande inför tomrummet. — Borta! — Varthän? Men man betraktar ännu det skedda som en tillfällighet och förstår det icke.

Och tiden går. En dag äro släkternas äldste, den yttersta linjen borta. Men det som sker är dock alltjämt så avlägset, och man fattar det ej. Man märker icke, hur man själv rycker framåt, led för led, allteftersom de yttersta linjerna nedstiga för att famnas av glömskan.

Men en dag börjar ledet närmast framför en själv att glesna. Människor, som man levat sida vid sida med, finnas icke mer. Namn efter namn utplånas, ansikte efter ansikte försvinner.

Framför en är snart allt borta — bakom en allt obekant.

Då förstår man att vandringen nalkas sitt slut. Att det är i den yttersta linjens glesnande kädja man står — längst ute vid horisonten, där intet skymmer, där den sista skilsmässan förestår: andens från stoftet, innan denne går att fortsätta sin eviga pilgrimsfärd på nya Guds okända vägar.

Marie Louise I—n.

Paris i festrus.

Resebrev till Kvinnornas Tidning.

Det är i Paris, själva Nationaldagen — den 14 juli!

Paris är i feststämning. Och inte bara Paris, halva Frankrike tycks ha samlats här för att festa i dagarna tre. Redan den 13 anlände tåg från alla håll och kanter fullastade med resande. Endast vid Gare du Nord uppskattade man de anländande till omkring 80,000 personer.

Eder korrespondent kom till Quaï d'Orsay, där vi stodo såsom packade sillar och endast tum för tum kunde röra oss framåt mot utgången. Och på detta sätt hade det sett ut hela dagen, försäkrade oss "le porteur". Om icke parisarna själva till stor del voro på landet, vid bad- och kurorter skulle icke ens själva luften i Paris förslå för denna enorma mängd av människor, talrika som Egyptens gräshoppor!

Men vilken anblick sedan man väl kommit ur den oerhörda trängseln! Trikoloren vajande från alla offentliga byggnader, restauranger och kaféer, från spårvagnar, omnibusar och bilar. Hästarna prydda med rosetter, rader av kulörta lyktor, gungande som jättelika oranger eller glödande tomater i träden, kantande kaféernas tälttak eller spännande sig tvärs över gatorna. Ljusramper voro anbragta å Rådhusplatsen, Bastiljplatsen m. fl. av stadens brännpunkter, pappersgirlander i granna färger sammanbundna över gatorna, från hus till hus.

Överallt ljudet från orkestrar eller grammolapianon! När man vandrade gatan framåt kunde man samtidigt höra ett halvt dussin olika melodier, som från kaféer och restauranger trängde ut i gatuvimlet. Redan på förmiddagen den 14 — Trikolorens dag — började dansen och fortsatte sedan oavbrutet dag och natt. Man dansade på gatorna, på trottoarerna, på torgen. Vagnar och bilar veko beskedligt åt sidan och saktade farten för att ej störa Terpsichores ivriga dyrkare. Rägnet började falla, fint och duggande i början, sedan allt häftigare. Men detta bekymrade ingen — man dansade lika entusiastiskt på den våta, hala asfalten, försiktigt kryssande sig fram mellan de många små bäckar, som bildades i gatans fördjupningar. Serveringsflickan i sitt stora vita förkläde och ganymeden i skjortärmarna deltogo lyckliga i dansen under varje kort paus, som uppstod i serveringen.

Det var verkligen muntrande att åse, hur man dansade jazz, alla möjliga slags step, foxtrot m. m. För den oinvigde föreföll det snarare som var det fråga om en brottning än om ett oskyldigt och muntert tidsfördriv.

På en liten gata i närheten av Champs de Mars var den som skriver detta vittne till en lustig episod.

Några unga män hade arrangerat en tävling å rullskridskor. Somliga av dem voro iförda sportdräkt, andra löjligt kostymerade, ett par bl. a. i peruker och kjolar, den ena med hängande korkskruvslockar, klädd i en kort kjol, varunder ett par tingestar med vida rynkade broderiremsor garnerade ett par smala ben. Den andre bar en bredrandig underkjol med tre snedremsor samt en mycket snäv och gammalmodig kappa. Deras två kavaljerer voro i stil med "damerna".

En lång rad automobiler i gatans mitt förflyttade sig med fransk älskvärdhet ett 50-tal meter längre ned för att bereda plats för tävlingen, som ägde rum under åskådarnas högljudda bifallsrop.

På aftonen den fjortonde strålade hela Paris i ett hav av ljus. På Bastiljplatsen, Rådhusplatsen, Pont Neuf väldiga illuminationer, som sammangjutna med världsstadens övriga miljoner av ljus frammanade en syn så festlig, så bländande och sagolik som en syn ur Tusen och en natt. Och i detta eldhav rörde sig det glada, det älskvärda, det entusiastiska och ridderliga Paris. Intet skräl, inga otidigheter, inga obehagliga scener störde stämningens festivitas och glans. —

Och nu är det vardag igen, och Paris har återtagit sitt vanliga utseende. Det är endast vi främlingar som fortsätta att lättjefullt gå och flanera på boulevarden.

E. E.

Paris den 17 juli 1922.

Selma Sjöberg's
DAMFRISÉRSALONG
Kungsgatan 63. Rikstelefon 4717.
Rekommenderas.
OBS.! Nedsatta priser.

Vad folk för med sig.

Vem har kunnat undgå att märka att olika människor föra med sig olika stämningar! Deras aura utstrålar tillförsikt eller oro, glädje eller tröttheet, något övervägande angenämt eller övervägande obehagligt.

Däremot ha kanske icke alla lagt märke till att vissa människor även draga med sig vissa händelser. Det finns folk, som osvikligt föra med sig rägn. Jag har en släkting som kommer på semesterbesök varje sommar. Och varje gång från första semesterdagen till den sista rägnar det mer eller mindre ideligen. Första sommaren trodde man det var en tillfällighet, andra sommaren kallades det otur, tredje sommaren blev man betänksam och numera skyndar hela grannskapet att stöka undan sin tvätt så snart det får nys om att ifrågavarande person är att förvänta.

Det finns andra som draga pengar till sig. De behöva endast gå in i ett företag och vips rulla pengarna efter dem, i ett slag lyckas alla spekulationer, placeringarna visa vinst, räntorna stiga. Träda de in i en förening blir denna ögonblickligen ihågkommen med gåvor och donationer, som överglänsa dess djärvaste drömmar och förverkliga dess högsta önskemål.

Det finns människor, som föra "händelser" med sig. Så snart de stigit över ens tröskel börja spökerierna. Ljuskronor rasa ned från taken, husets medlemmar bryta benen eller insjukna, telefonen får fel på ledningen och badrummet översvämmar. Det har sin risk att bjuda sådana personer till sig, när man ej är olycksfallsförsäkrad och bor högre än i 1:sta våningen.

Det finns annat folk, som drar trassel. Har man inviterat dem till en viss dag börjar redan på morgonen en infernalisk härva av svårigheter. Jungfrun sjuknar, kokerskan säger återbud, den matsedel man bestämt finns ej att uppdriva inom flera mils omkrets, den mat man slutligen rafsat ihop bränner vid, grädden skär sig, allt utan undantag trasslar sig för den stackars värdinnan. Och när hon äntligen står i stassen och småleende tar emot de väntade, är hennes högsta inre önskan att det bara snart skall bli kväll så att hon kan få taga ett pulver och kasta sig i sin säng och somna.

Varje sömmerska och varje skräddare känner detta species av människa bland sin kundkrets till vilken de ej kunna sy utan att tråden knutar sig och nålen springer av och varpå över huvud, i anslutning till den förtvivlan vari de bringa sina leverantörer, Frödings ord: "Mät mig ej med mått men mät mig med tårar!" i en lätt travesterad form kunna tillämpas. Till tröst för alla obehag dessa personer ofrivilligt och fullkomligt oförskyllt tillskynda andra sägas de vara bra och snälla människor. Ja, ju galnare sömmen går — desto bättre folk!

I ett hem stannade alltid salsklockan, när en viss familj kom på besök. Det hade nästan blivit till ett ordstäv: Salsklockan står, i dag komma bestämt Josefssons. Och si, Josefssons kommo! När man nu på års avstånd övertänker detta fenomen skulle det synts mindre fenomenalt, om familjen ifråga haft vissa mottagningsdagar — exempelvis varannan lördag. Ty klockan gick 14 dagar, och tanken ligger nära att dess nedgång kunnat inträffa samtidigt med mottagningsdagen. Men nu hade man inga sådana särskilda dagar att taga emot — sådana voro alla dagar veckan runt — och spörsmålet vilket samband Josefssons ankomst hade med bemälda familjs matsalsklocka kan icke förnuftigt förklaras. Lika litet som att rägnet börjar forsa därför att en person förflyttar sig några mil, eller att pängarna så att säga rulla av sig själva efter en viss människa — motsatsen brukar vara vanligare för de flesta dödliga — eller att ett nyss fridfullt hem plötsligt blir skådeplatsen för en rad händelser och tragedier, därför att en gäst, som drar denna egenskap med sig, trätt innanför dess tröskel.

Men det finns sådana ockulta företeelser i livet! Den ouppmärksamme ser dem ej, den uppmärksamme iakttar dem med intresse och kanske bävan, men låter i övigt saken ha sin gång, viss om att den är satt i rörelse av krafter, som icke kunna häjdas av människohand.

Ragna Peters.

Den välvilliga medmänniskan: — Det måtte ändå vara rysligt svårt att ha ett sådant där ly —, en sådan där egendomlighet som stamning.

Den stammande: — Åh n-n-n-äh, det är inte så fa-fa-farligt. Var o-o-o-ch en har s-s-s-in lilla egendomlighet. Att stamma är m-m-m-min. Vad är e-e-e-er?

— Min?!! Nej, jag har guskevarelov ingen!

— Bru-bru-brukar ni röra i kaffet med hö-hö-höger ha-ha-hand?

— Ja naturligtvis!

— Go-go-gott, det är *er* li-li-lilla egendomlighet. De flä-flä-flästa människor använda tesked.

Victor Swenson & C:o
Manufaktur- & Kappaffär
35 Kungsgatan 35.
KAPPOR, DRÄKTER & KLÄDNINGSTYGER.
Stort och välsorterat lager av
Kläden, Scheviot, Siden m. m.
för Kappor och Dräkter.

HVAR 8 DAG

"en verkligt förstklassig illustrerad tidskrift — — — —"

"— — med gedigen och fint kultiverad ton— — — — — —"
SÄGER DAGSPRESSEN

Bör ej saknas i något svenskt hem!

PRENUMERERA Å NÄRMASTE POSTANSTALT ELLER BOKHANDEL!

HELANDERS
ångrostade
KAFFE
är i *smak* och *arom*
oöverträffat

Vardagskemi.

Sämskskinn skall icke, såsom vanligen sker, tvättas i såpvatten utan i ljumt vatten tillsatt med litet ammoniak (1 l. vatten, 1 tesked ammoniak). Sköljning i ljumt rent vatten.

*

Gummihandskar suga sig, om de äro trånga, liksom fast vid handen och äro besvärliga att draga av. Försök att pudra dem invändigt med potatismjöl.

*

Fina stålinstrument, som för någon tid icke skola användas, skyddas mot rost genom att ingnidas med paraffinolja, viras i yllelappar och läggas i en tillstängd, i möjligaste mån luftät låda, som ställes på torr plats.

*

Stålsmycken, t. ex. broscher, böra alltid förvaras i askar, fyllda med torrt potatismjöl, för att bibehålla sin glans och icke angripas av rost.

*

En otät paraply, d. v. s. en vars tyg släpper igenom vattnet, gjordes fullständigt tät på följande sätt:

Lös en del paraffin i 20 à 30 delar benzin (naturligtvis kall!) och bestryk paraplytyget med lösningen. Paraplyet får stå utspänt i 2—3 timmar för att torka. Benzinen dunstar bort och ett tunnt paraffinlager har inträngt i tyget och gjort det tätt. Obs.! Torkningen bör, då benzinen är ytterst eldfarlig, ske ute.

20% à alla Badartiklar
10% à alla Barn- och Damkoftor
hos
ALFRED AGRELL
SÖDRA HAMNGATAN 51

De bästa HANDSKAR
och det rikaste urval
Drottninggr. 42 **HANDSKKOMPANIET** Tel. 15379

En märkvärdig tur för flickan.

Översättning för Kvinnornas Tidning av

R. L—g.

(2)

Det var plats för tre på bänken. Hon satte sig bredvid mig och förvandlade kökträdgården till ett paradis, och jag glömde att studera hennes far under en hel halvtimme. Jag fick veta, var deras hem var, och varför de företagit den här lilla utflykten, och jag stammade fram, att jag var aktör och var rädd, att de skulle bli chockerade. Jag var dum, som talade om det, fast det var all right och de inte fäste sig vid det. Men det var någonting i flickans ögon, som pressade sanningen ur en mot ens vilja.

Där är vackert i Rickmansworth — 'Ricky' kallar folket själva det — och vi brukade göra upptäcktsfärder i trakten alla tre. Mot slutet av veckan var vi tillsammans nästan dan igenom. De bjöd in mig till sig på supé, och efteråt brukade Marion sjunga för oss vid ett skrälligt piano. Måltiderna var just inte lukulliska — ibland fick vi plocka grönsakerna i trädgården själva — men, gossar, en sådan frid det var i det lilla rummet de där kvällarna! Prästen och hans barn — den enkle, gudfruktige mannen och flickan med sina djupa, allvarliga ögon och varma stämma. En så'n hängivenhet de hyste för varandra, och en sådan hemkänsla det ingav en, det hela! För en kringflackande skådespelare som mig var det ljuvligt, undebart.

Om repetitionerna av komedien hade börjat på den bestämda dagen, så hade det varit väl för mig. Men det gjorde de inte — de blevo uppskjutna ett par gånger om — och snart tänkte jag mycket mer på Marion än på min roll. Jag hade börjat tala med henne om saker, som — ja, som jag aldrig talat med någon om utom min mor, när jag var en liten en. Hon kom mig att glömma mig själv. Hon gjorde mig till en bättre människa. Rampen glömde jag alldeles bort.

Ack, jag hade ingen rättighet att tänka på henne, så som jag gjorde, naturligtvis! Vad hade jag att hoppas på? Det var en värld emellan oss, och jag visste det. Jag sade till mig själv, att jag hade uträttat allt, som jag kommit dit för, och att jag borde resa tillbaka till staden ofördröjligen, att jag var galen, som stannade där. Men jag kände, att jag älskade henne. Jag älskade henne, som jag aldrig sedan har älskat en kvinna — och det var stunder, då jag trodde, att *hon* höll av *mig*."

Vi började märka, att Bagot hade glömt, att han i företalet till sin berättelse hade lyckönskat sig själv till att inte ha gift sig med flickan. Vi såg, att han, hänförd av sin egen berättartalang, började tro, att hans liv blivit härjat. Men vi bara såg deltagande ut och lät honom gå på.

"En dag fick jag henne att erkänna, att hon tyckte om mig", fortsatte han med fjärrskådande blick. "Det var dagen innan de skulle resa hem, och vi talade om vår 'vänskap'. Hur det nu var, så tappade jag huvudet, och hon började gråta i armarna på mig.

Jag frågade, om hon ville bli min hustru. Jag svor på att hon aldrig skulle behöva ångra det. Hon satt och hörde på med händerna i knät och ett uttryck i sitt ansikte, som jag aldrig kan glömma, så länge jag lever. Hon var rädd — inte för mig utan för sin far, att han inte skulle ge sitt samtycke. De hade inga våldsamma fördomar mot teatern, men hon hade aldrig sett en pjäs i hela sitt liv, och att hon skulle gifta sig med en skådespelare föreföll som någonting otänkbart.

Nå, så gick jag då in till gubben tvärt på skivan. Jag talte om för honom att jag dyrkade henne. Jag bönföll honom om att anförtro henne åt mig. Det var en faslig chock för honom; jag tror inte han hade en aning om sakernas tillstånd — han förebrådde sig själv att han låtit det komma så långt. Men han var mycket snäll och medgörlig. Han sade, att han hoppats på en helt annan framtid för henne, men att det enda han önskade var, att hans barn skulle bli lyckligt. Han ville inte stå i vägen för henne, om hon verkligen var säker på sig själv. Till slut lovade han, att hon skulle få gifta sig med mig om tre år, om hon höll fast vid sitt beslut.

När jag skildes från henne, ansågo vi oss som fästfolk, och jag reste tillbaka till London samma kväll.

Jag reste till London, och i samma veva kom kallelse till den första repetitionen av 'I grevens tid'. Jag hade ju glömt teatern, jag hade glömt allting i världen utom Marion. Den där kallelsen slog mig med fasa. Jag begrep, vad jag gjort, fick situationen klar med samma. Den flickan, som skulle bli min hustru, vördade och såg upp till sin far — och jag stod i begrepp att karrikera honom på scenen!

Jag var inte alls rädd för att de skulle få reda på det — de var ju, som jag sa er, inga teaterbesökare och bodde ett gott stycke väg från London för resten — det var det hjärtlösa i saken, som grep mig så. Att maskera mig som *hennes* far! Att säga de falska, skenheliga saker, som hörde till rollen, med hennes fars röst, att härma och förlöjliga honom för att roa publiken. Hur skulle jag kunna göra det?

I alla fall var det himlasvårt att

Sänd Eder TVÄTT till
Tvättanstalten Västkusten
Vegagatan 46, Göteborg. Tel. 1443.
Omsorgsfullt arbete. Snabb leverans

Det var råttans skuld.

För någon tid sedan hände i Paris att en råtta gnagde hål på ett gasrör, så att gasen strömmade ut; någon strök eld på en tändsticka i källaren där läckan var, en fruktansvärd explosion inträffade och tjugotre personer skadades mer eller mindre allvarligt i den över källaren belägna restaurangen.

Alla sköto skulden på råttan.

Konsten att skjuta skulden på andra är den mest gynnade och mest ologiska av alla utövade konster.

Adam grundade skolan och den står ännu på stadiga fötter. När man framställer den gamla bekanta gåtan: "Vad var det Adam sköt i paradiset?" så komma nio kvinnor av tio att besvara den riktigt, men endast en man av tio finner den rätta lösningen. — Detta var endast ett apropos till Adam som grundare av "Skolan skyll-på-andra."

Den lättjefulle arbetaren som avskedas skjuter skulden på förmannens orättvisa och favorisering.

Den late, oduglige och kroniskt missnöjde skjuter skulden på "samhället".

Kvinnan som råkar på avvägar, tjuven som bryter sig in i ert hus, stackaren som förstör sig med alkohol, barnet som sparkar och skriker, alla skylla de på någon eller något, utom på deras egen brist på självbehärskning, otyglade njutningsbegär och svaga karaktär.

Det skulle bestämt inte vara illa, om vi i våra skolor kunde anordna en kurs i "Vem bär skulden?"

Vanligen ligger skulden hos oss själva.

Tag till exempel hungersnöden i Ryssland, som är en av de fruktansvärdaste hemsökelser mänskligheten lidit under sedan världskriget.

Skildringen av folkets lidanden, sådana de framställts i dagspressen av trovärdiga vittnen, är lika upprörande som berättelserna om digerdöden och andra farsoter vilka härjade medeltidens Europa.

Bolsjevikerna säga att det är torkan som bär skulden.

Somliga säga att de allierades blockad av Ryssland är den skyldige.

Men torka och missväxt äro inga ovanliga företeelser i civiliserade länder och bruka utan större svårigheter bli snart avhjälpta, därför att det 1) finnes rikliga reservförråd av födoämnen, 2) gott om ärligt förtjänta pengar för uppköp i andra länder och, det icke minst viktiga, 3) i gott skick varande transportmedel för att förmedla och utdela födoämnena till de hemsökta distrikten.

Hur var det ställt med dessa reserver?

Är det rätt att skylla på 'torkan?

Det var icke råttan som var skulden till explosionen i restaurangen i Paris, utan plåtslagaren som fuskat i sitt arbete och använt dåligt material till rören.

(Efter Frank Crane.)

Holger Bille
TANDKLINIK
Vitfeltsplatsen 1 B. Tel. 19340. Göteborg.
(Mitt emot Engelska kyrkan).
Mottagningstid vard. 10—3, sönd. 11—12.
Specialité: *Löständer* alla slag. Guldarbeten, guldbryggor och guldstifttänder.
Resande kunna erhålla sina arbeten på dagen.

Hämnden är ljuv.

En godsägare mottog en dag meddelande om att han hade ett telegram att avhämta å den ett par timmars väg från hans gods liggande postanstalten. Efter åtskilligt besvär lyckades han slutligen få eftersänt den viktiga depeschen, som under budets frånvaro försatte honom i ett tillstånd av utomordentlig spänning och förväntan. Vid öppnandet erfor han därför en lätt förklarlig besvikelse, då han fann telegrammet innehålla endast en hälsning från en av sina vänner i huvudstaden, en för sin spjuveraktighet känd regementskapten. Hälsningen hade följande lydelse:

"Vill härmed endast meddela dig att jag befinner mig i högönsklig välmåga.

Kurt."

Några dagar senare anlände till kaptenen en väldig packlår. I glad förväntan att i densamma påträffa några läckerheter från vännens gods var kaptenen ej sen att packa upp den. Men hur han packade och packade upp fann han endast oerhörda mängder av papper. Först när han nått bottnen påträffade han på densamma en kolossal sten jämte en närsluten biljett av följande lydelse:

"Vid underrättelsen om ditt välbefinnande föll denna sten från mitt hjärta.

Gustaf."

*

De Damer
som önska moderna, bekväma förstklassiga skodon till möjligast lägsta priser köpa hos
Hedströms
Södra Larmgatan 11.
Linnégatan 11. Karl Gustafsgatan 57.

En för sin stora oordentlighet känd musiker mottog en dag, då han var ute, besök av en vän. Förargad över den oordning som överallt rådde i rummet skrev vännen i det tjocka dammet på flygelns lock ordet: Svin!

Följande dag, då vännerna händelsevis råkades, sade besökaren till musikern:

— Jag sökte dig i går, men du var inte hemma.

— Jag vet det, replikerade musikern lugnt — du hade ju lämnat ditt visitkort på min flygel.

*

Den fattige konstnärens fru till sin make, som nyligen gjort morgontoalett:

— Men, Louis, du är ju alldeles vit kring munnen.

— Det är väl inte underligt när man som jag bara lever på krita.

Vänskap och stek.

Tegnér var såsom vi alla veta förutom en genial skald även en utomordentlig vältalare och en överlägsen brevskrivare. I sistnämnda egenskap släpper han understundom gäcken lös, särskilt i breven till sitt livs närmast förtrogne, den högt bildade skriftställaren och diplomaten friherre C. G. von Brinckman. Nedanstående utdrag, skrivet kort före Tegnérs överflyttning från Lund till Wäxiö, röjer mindre den vardande bispen än den skald som småningom i ämbetsdräkten skulle förlora de ljusa och sprudlande lynnesdrag, som gjort honom så kär för vårt folk.

Utdraget, som talar för sig själv, har följande lydelse:

"I dag ger jag min avskedsmiddag här i staden. Jag har länge protesterat häremot, men min hustru försäkrar att så är vanligt och att man skulle få för mycket att säga, ifall jag undandroge mig en sådan vänskaplighet. Därföre har jag blåst ihop så mycken *vänskap,* som mitt ringa hus kan rymma. All vänskap luktar stek här i staden: hon skärs i skivor och bjudes omkring på tallrikar; ju flere rätter desto större vänskapsprov; tillgivenheten talar intet annat språk än kokboken. Alla som jag i några och tjugo år ätit med och bjudit snus måste i dag äta och snusa med mig. De flesta av dem har jag aldrig kunnat tåla: lika gott, middagen är den rätta försoningens hemlighet. Det är dock ingalunda slutet, det är endast början till den rätta jämmern; ty under de två månader jag ännu har att dväljas i Lund, vet jag att tacksamheten bryter ut i skinkor och pastejer nästan dagligen. Gud give blott att min mage står ut med alla dessa ömhetsbetygelser! I forna dar var ändå ett sådant liv drägligt, men nu vet jag knappast hur det skall gå.

Men se där kommer redan den första, det vill säga den hungrigaste vännen och styr kosan rakt till vänskapens tempel — till smörgåsbordet... Farväl! — — —."

Det var tydligen inte så avundsvärt att vara Tegnér anno 1826.

Vackra Gångmattor.
Platsens största sortering.
— Lägsta priser. —
A.-B. Carl Johnsson,
KUNGSTORGET.

Tänk så lätt aluminiumkärlen återfå sin silverglänsande yta, då de poleras med ***"Zelos Aluminiumputs".***
Priset är endast 45 öre pr burk.
Tillverkare: Fabriken Zelos, Göteborg.

Tändernas vård.

Den bästa förmögenhet föräldrar kunna giva sina barn i arv är en alltifrån tidigaste barnaåren sorgfälligt tillsedd och väl vårdad mun. Hellre än på vackra kläder, på leksaker och på snask bör varje god fader och varje förståndig moder nedlägga en årlig summa på barnens tandvård. En försumlighet i detta avseende under barnens minderårighet kan aldrig repareras. Värden multna hastigt ned, vilka äro avsedda att bestå för livet, och vilka ej genom ett helt livs ansträngningar kunna förvärvas igen. På några få år, och just under de år då barnet ej äger de ringaste förutsättningar att sörja för sitt eget bästa, kan genom uppenbar försumlighet från föräldrarnas sida denna naturens för hälsa och utseende omistliga gåva i grund förstöras. Ingen anblick kan vara sorgligare än multnade eller ohjälpligt skadade tänder hos ett i övrigt friskt och strålande barn. Intet ansikte, det må vara hur skönt som hälst synes oss längre skönt, sedan det genom ett leende blottat en svartnad tandrad.

Och detta blir dock den oundvikliga följden, om barnens tänder icke skötas från det de äro små. Det är föräldrarnas plikt att i den största utsträckning deras ekonomi tillåter göra denna uppoffring för sina barn. Ingen far eller mor tvekar ett ögonblick att göra en dylik uppoffring, då annan sjukdom påkallar läkares hjälp. Men många föräldrar betänka icke att tändernas sjukdom är en ofta fullt ut lika allvarlig sak, som drar en hel del andra för hälsan menliga konsekvenser i släptåg. Dåliga tänder, dålig tuggning av födan, dålig matsmältning och som följd därav dåligt blod. En vanvårdad mun, vari tänderna utan tillsyn och utan ingrepp tillåtas att förmultna är en pesthärd för kroppen.

Hellre det spartanskt enklaste i föda, kläder, leksaker och nöjen åt våra barn och det bästa tiden har att bjuda ifråga om munnens hygien, än den oftast alldeles onödiga gödningskuren, de vackra kläderna, de dyrbara leksakerna och nöjena och en i något avseende försummad tandhygien. Samma föräldrar, som skulle sörja djupt, om deras barn genom en olyckshändelse mistade en finger eller en tå, ha kanske icke ens besvärat sig att undersöka sitt barns mun för att förebygga den livslånga olycka, som ligger i de naturliga tuggredskapens alltför tidiga förlust.

Damblusar
Klädningar och **Kjolar** köpes bäst och billigast i
O. F. Hultbergs Blusaffär,
Husargatan 40.
Obs.! Blusar från 4.50, Klädningar 8.75.
Egna tyger emottages för sömnad.

J. BLIXT, Skoaffär
Dam-, Herr- och Barnskodon. Solida och moderna varor.
Kungstorget 1 (Götahallen).
Bazaren 45 & 47, Kungstorget.
Nya Sjömanshemmet åt 1:sta Långgatan.
Skanstorget 5.

NU INKOMMET,
till dagens lägsta priser:
Handvävda, färgäkta Bomullstyger, stor sortering. Ylletyger, Viyella, Flaneller, till klädningar och blusar. Blekta och oblekta Vävnader, bästa fabrikat, med stor rabatt å stycke. Prima kulörta Skjorttyger, Möbeltyger, Gardiner, Borddukar, Bolstervar, Sängtäcken, Linnevävnader, Handdukar och Duktyger, bästa kvalitéer. Lahmans Herr- och Damunderkläder. Strumpor. Snörliv. Näsdukar. Förkläden. Prima Bomulls- och Ullgarner.
Bertha Anderson,
15 Korsgatan 15

köp köp
AKTIEBOLAGET
Bröd
Majornas Ångbageri's
köp köp

Bråsths Konditori
Victoriagatan 1 B (hörnet av Storgatan)
REKOMMENDERAS.

Vägande ord.

Livet är som stålet. Brukar man det, så glänser det; låter man det ligga stilla så fräter rosten det. Att vara overksam är att rosta. Älskar du glans och ära, så älska arbetet.

H. Müller.

*

Det har alltid funnits människor, som själva ingenting göra, men i stället tycka det vara så bekvämt att bli burna på deras skuldror, som göra något.

Paul Heyse.

*

Kräftor
inkomma nu varje dag i
Fiskhallen Grönsakstorget
till billigaste priser.
Tel. 5438, 5436. Filial Bazar Alliance 15324.

Lyssna aldrig till det onda, man säger om din vän, och tala aldrig illa om din ovän!

N. Rosenmüller.

Vilken stor gåva åt mänskligheten är icke en ädel människa.

Goethe.

*

Om vi icke själva lära oss att uppfylla våra plikter mot dem, vi hava i vår tjänst, skola de aldrig lära sig att uppfylla sina plikter mot oss.

Charles Dickens.

BREVLÅDA.

Lova, Borås. Samlingen kan ännu erhållas. Signaturen ifråga äga vi ingen befogenhet att röja.

Läsare av tidskriften. Vi ha redan uppmärksamgjorts på förhållandet och på vederbörligt forum beivrat detsamma.

Ariel. Den hätska tonen skulle snarare anstå en Caliban. Varför dränka ett gott uppslag i en sådan vredens syndaflod.

Nella. Kanske vid tillfälle.

Sigrid B—d. Man gör så gott man kan, och många ha gjort sämre. Vi avvakta emellertid något bättre.

E. Hellgren. OM! Vi behöva ej säga mera. Vi trycka er hand med tack för insikten.

Marianne. "Tankarna" förefalla oss ej mer originella än att möjligen någon annan kunnat tänka dem vid sidan om er.

Nervös. Se föreliggande nummer!

Färska **Grönsaker** och **Blommor** dagligen, från **Fridkulla** och **Sofielund** hos
N. L. Blomberg
TRÄDGÅRDSHALLEN. Tel. 7225.

Telefonnumret
till
KVINNORNAS TIDNING
är
18070

K. A. Döbeln
Vasaplatsen 13, Göteborg.
Speceriaffär m. m.
Telefon 3102. Etabl. 1897.
REKOMMENDERAS!

ARLA MJÖLK
Distribution på glasflaskor.
Tel. 8578, 3699
ARLA MJÖLKSERVERING
Drottninggatan 13. Tel. 9096.

undvika det, för jag hade studerat honom så länge. Men jag gick till teatern första dagen och spelade, som jag hade ämnat spela, innan jag råkade honom. Kanske inte så bra som förut; jag måste anstränga mig att *inte* vara lik honom, *så* som jag studerat honom! Och det gjorde mig tam och stel. Jag höll på så där en tre fyra dar, och snart började jag märka, att direktören såg olycklig ut, och att Pulteney nästan ryckte mustascherna av sig under mina scener. Om en författare har skrivit en dålig pjäs, så kan man lita på, att han blir missbelåten med aktörerna. Han fick mig avsides i ett hörn till sist och bad mig lägga lite mer 'karaktär' i rollen. Och jag försökte, men jag visste att jag skulle misslyckas. För mig fanns det ju bara en 'karaktär' hela tiden — och det var den, som jag skulle akta mig för.

När jag satt på parkett en gång, satte han och direktören sig ner och slog sina kloka huvud ihop. Det var mörkt i salongen, och de kunde inte se mig. Jag hörde dem säga något om att det var synd, att de inte tagit en skådespelare från West End till den rollen'. Jag visste att det var min roll de talade om, och det där satte eld på krutdurken. Jag visste ju, att jag kunde spela hela West End-sällskapet av scenen; jag behövde bara släppa Barabbam lös.

När det blev min tur nästa gång, beslöt jag visa dem, vad jag dugde till. De skulle få se, att de hade en styvare komiker för rollen, än de själva visste av. Jag fick dem i gapskratt. 'Bravo, bravissimo!' ropade de. Fruntimmerna slutade upp med att prata om kläder för att titta på mig. Amatörerna från Oxford och Cambridge med framstående relationer började darra i knävecken, och jag hörde hjälten kippa efter andan. Landsortsaktören höll på att slå dem ur brädet! Den repetitionen var den ljuvligaste triumfen i mitt liv.

Hon skulle ju aldrig få veta det, aldrig, aldrig! Jag sade det till mig själv, om och om igen. När jag kommit så långt, att jag höll på att prova peruken, som jag beställt, var jag så säker på framgång, som på att jag kunde texten utantill. Jag gick helt och hållet upp i min roll. Jag *spelade* inte den lille prästen — vid Jupiter, jag *var* den lille prästen, samma uttryck i ansiktet, samma trippande, samma lilla kvittrande röst. Och första speldagen kom, och jag skulle spela i London till sist!

De talade om för mig att huset var packat med folk. Alla de förnäma kritikerna var där, alla de fashionabla premiär-besökarna. Jag var så nervös, att klisterburken skakade i händerna på mig, då jag skulle sätta fast peruken, men jag blev färdig likaväl — alldeles för fort.

Jag gick ner och väntade. Portvakten gav mig en liten biljett. Olympiska gudar! Den var från Marion. En vän hade tagit henne med sig för att hälsa på mig, och hon var på teatern nu. Jag blev så överväldigad, så jag trodde hjärtat skulle stanna i bröstet på mig. Ni vet ju, varenda en i det här rummet, att ingenting annat än ett underverk skulle kunna sätta en skådespelare i stånd att ändra om hela sitt spel i sista minuten. Jag kunde inte göra det, det stod inte i min makt, men till och med i det ögonblicket tänkte jag på att försöka. Jag sade till mig själv, att jag *måste* försöka det, fast det skulle bli min ruin! Och så kom min tur.

Min första replik gjorde ingen effekt. Jag gjorde mitt bästa — publiken satt iskall; jag såg folket på scenen stirra på mig med fasa. Så plötsligt hörde jag någon skratta: en gest, ett tonfall, någonting jag försökt hålla tillbaka hade undsluppit mig. Skrattet gick mig åt huvudet, jag hade dem att skratta om igen! Jag sade till mig själv, att jag skulle förklara allt för Marion — att hon skulle förstå, att hon skulle förlåta mig — och t. o. m. under det jag sade det, visste mitt andra jag, det jag, som inte spelade, att det var osanning, och att jag höll på att förlora henne.

Jag kunde inte hjälpa det — skrattet berusade mig, jag släppte mig lös helt och hållet. Jag visste, vilken avsky hon måste känna, men auditoriet tjöt av skratt åt mig nu. Jag kände med mitt eget hjärta hennes skam, hennes ångest, men artisten i mig drev mig bara på. Direktören flämtade åt mig bakom kulisserna: 'Ni är stor — ni är gudaboren. Vid alla underjordens makter! Ni gör en stor succès av pjäsen!' Parketten hade nästan konvulsioner och galleriet hade fått tag i mitt namn. 'Bagot!' ropade de efter varje akt, 'Bagot!' Pulterney rusade fram och välsignade mig på slutet. Hela huset genljöd av applådåskor. Det var London! Jag visste, att min lycka var gjord. Men tvärtigenom alla grinande ansikten tyckte jag mig se den ängel jag hade förlorat och fasan i hennes ögon."

Bagot böjde ned huvudet, han hade tappat sin pipa, tårarna droppade ned för hans kinder. Vid det här laget var han alldeles säker om att han hade sörjt henne alltsen den kvällen vid sin ensliga härd.

"Hon skrev till mig dagen därpå och bröt", stönade han. "Hon ville inte ta reson. Hon sade, att det kanske var konst, men det var inte kärlek."

"Fick du någonsin se henne mer?" frågade vi.

"En gång", sade han, "åratal efteråt. Hon hade gift sig med en lantjunkare med gård och grund och allt sådant där. Jag såg henne, då hon var ute och åkte med sin lille gosse. Hon såg mycket lycklig ut, tyckte jag. Kvinnor glömmer snart." Efter en paus tillade han bittert: "Om någon av er, gossar", han tittade på den ende författaren i samlingen, "skulle ha lust att skriva om tragedien i en mans liv, så har ni den där. Ni skulle kunna kalla den 'Priset för framgången'."

Men vi tyckte alla, att den titel jag använt var mera lämplig.

Slut.

Fritz hade varit odygdig, och mamma fann det nödvändigt att använda riset. När tåreströmmen sinat, försökte Fritz så småningom att återupprätta angenämare familjeförhållanden.

— Fick mamma också ris, när mamma var liten? — frågade han.

— Ja, naturligtvis. —

— Och fick mamma också ris av sin mor?

— Ja!

Fritz rynkade pannan:

— Jag skulle just vilja veta, vem som först började med de där dumheterna?